

هیپرگلیسمی یا افزایش قند خون

گروه هدف : بیمار و خانواده

کد پمفلت هیپرگلیسمی (۳۰) ۱۴۰۳

گرداورنده	الهام سرتکی (سوپروایزر آموزش سلامت)
استاد علمی	دکتر پرویز (متخصص اطفال و فوق تخصص بیماری های غدد اطفال)
منبع	کتاب دیابت و راه درمان دکتر هراتی

برای بهتر متوجه شدن علت بوجود آمدن علائم قند خون با داشتن اطلاعاتی در مورد نحوه عملکرد انسولین در بدن لازم می باشد.

به طور معمول بعد از خوردن غذا مخصوصاً غذاهای حاوی کربوهیدرات (نشاسته) مثل نان ، برنج و شیرینیجات، قند (گلوکز) خون بالا می رود و این بالا رفتن موجب تحریک ترشح انسولین از لوزالمعده می گردد. سلولهای ترشح کننده انسولین در لوزالمعده که به نام سلولهای «بتا» شناخته می شوند در قسمتی از لوزالمعده به نام «جزائر لانگرهانس» قرار دارند . انسولین مترشحه از سلولهای بتا چند کار مهم انجام می دهد:

- ۱ - موجب انتقال گلوکز خون به داخل سلولهای بدن می گردد و بدین وسیله قند خون را پایین می آورد.
- ۲ - سیستم ذخیره سازی مواد غذایی را در بافتهای مختلف بدن مخصوصاً کبد، عضلات و بافت چربی فعال می کند.
- ۳- از شکسته شدن مواد غذایی ذخیره شده در بافتهای مختلف جلوگیری به عمل می آورد.

هنگامی که قند خون در حالت ناشتا یا گرسنگی پایین می آید درست عکس حالات قبل اتفاق می افتد، یعنی ترشح انسولین از سلولهای بتا کاهش می یابد و در نتیجه با کمتر شدن انتقال گلوکز خون به درون سلولها قند خون بالا می رود. از طرفی به علت کمبود انسولین، ذخیره های غذایی بافتهای مختلف نیز شکسته می شوند و مواد حاصل از آنها بطور مستقیم و یا غیر مستقیم از طریق کبد موجب بالا رفتن قند خون

می گردند. در بیماری دیابت که فقدان و یا کمبود انسولین وجود دارد بدن در واقع در وضعیت ناشتا قرار می گیرد . ماهیچه ها به علت تمام شدن ذخیره قندشان دچار خستگی می شوند و این دلیل اصلی «ضعف و خستگی» عمومی بدن در افراد دیابتی است. به علت شکسته شدن ذخایر چربی موجود در بافت چربی و نیز پروتئین عضلات ، «لاگری» بوجود می آید. از طرفی به علت کمبود انسولین مرکز گرسنگی در مغز نیز فعال می شود و شخص احساس «گرسنگی» می کند .

در حالت عادی کلیه ها با باز جذب گلوکز (قند) موجود در ادرار اجازه نمی دهند تا در ادرار قند وجود داشته باشد ولی در بیماری دیابت بتدریج با بالا رفتن قند خون به مقادیر بیشتر از ۱۸۰ میلی گرم در دسی لیتر کلیه ها قادر نیستند تا این مقدار گلوکز اضافی را باز جذب کنند و بنابراین قند خون در ادرار راه پیدا خواهد کرد و موجب دفع مقادیر زیادی آب و املاح از طریق ادرار و «پرادراری» ، پرنوشی و تشنگی «خواهد شد.

هر چند شما معمولاً در شروع بیماری خود مجموعه ای از علائم فوق را تجربه می کنید ، ولی بخاطر داشته باشید که این علائم ممکن است هر زمان در طول دوران بیماری شما تظاهر کنند. بنابراین شما باید حتماً با علائم قند خون بالا که شرح آن داده شد آشنا باشید تا بتوانید در صورت مشاهده هر یک از آنها اقدامات لازم را انجام دهید. از علائم دیگر قند خون بالا که شیوع کمتری دارند و بیشتر در دیابت نوع ۲ دیده می شوند میتوان به تاری دید ، عفونتهای مکرر، دیر خوب شدن زخمها و احساس سوزش و بی حسی در دستها و پاها اشاره کرد.